

Aan: het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg.

Maastricht, 23 oktober 2018

Betreft: Frans en Duits niet uit het oog verliezen!

Geacht College,

In de rubriek "Het Betoog" van De Limburger van 17 oktober jl. hebben de heren Teunissen en Van den Akker, beiden lid van uw College, zich geuit over het belang van Engelstalig onderwijs. Citaat: *'Juist in een grensregio als Limburg voelen we de internationalisering en weten we dat protectionisme - betekent dat hier o.a. ook niet het buiten de deur houden van buurtalenkennis? - ons uiteindelijk de kop kost'*. Geheel eens zijn we overigens met de duiding van de schrijvers van het belang van de Engelse taal als lingua franca die het Engels inderdaad is. Opmerkelijk in het hele verhaal is evenwel: nergens vallen de woorden Frans en Duits.

We nemen echter aan dat het toch niet de bedoeling is de kennis van deze beide talen in het verdomhoekje te zetten? Internationalisering heeft in de grensregio's een totaal andere dimensie en importantie dan bijvoorbeeld in de Randstad. Alhoewel ook daar kennis van de taalregime in belangrijke buurlanden een rol dient te spelen en die rol geleidelijk aan in het Haagse beleid ook krijgt.

Internationalisering en de daarbij passende talenkennis in de grensregio's verdient logischerwijze bijzondere aandacht. Voorbeeld regio's: Luxemburg en Basel. Een vergelijking met deze referentieregio's brengt aan het licht dat de oriëntering op de internationale omgeving aldaar, met alle economische en sociaal-maatschappelijke spin-offs van dien, veel breder en intensiever is dan in onze eigen situatie. Het aantal grensgangers is in beide regio's bijvoorbeeld per duizend inwoners vele malen groter dan in onze omgeving.

In Luxemburg en Basel is internationaliteit als het ware een mainstreamgedachte geworden. Gefaciliteerd, dat zeker ook door een veel hoger niveau van meertaligheid in die regio's.

Uit de verdere 'internationalisering' van ons eigen denken en doen valt dus inderdaad nog veel voordeel te behalen. Het ontbreken van een brede buurtalenkennis is inmiddels een belangrijke hinderfactor geworden voor het effectief ontginnen van het economische en sociaal-maatschappelijke (door)ontwikkelings-potentieel van onze Euregio. Bovendien ga je, wanneer je Duits en/of Frans beheerst, je vanzelf ook gemakkelijker interesseren voor hetgeen aan de andere zijde van de grens gebeurt. Een goede buur word je eigenlijk alleen op die manier.

En dan is er nog - citaat artikel in De Volkskrant - het setje heldere signalen dat met een degelijk buurtaalbeleid afgegeven wordt: zowel in de richting van de eigen regiobewoners als in de richting van de Euregio-partners, en van 'Den Haag' en 'Brussel'. Het maakt de betrokken regiobewoners immers op niet mis te verstane wijze duidelijk dat de doorontwikkeling van de euregionale samenwerking een bloedserieuze aangelegenheid is. En 'deze geste' zal onze Euregionale burenen evenmin ontgaan: wij doen ons best, jullie als onze burenen ook? Richting 'Den Haag' wordt duidelijk dat (Zuid-) Limburg geen Friesland is en met de Euregio zijn eigen koers wil/moet varen en dat onze ligging-midden-in-Europa nu eenmaal een op die situatie toegespitst beleid verlangt.

Ook de verdere bevordering van het buurtalenonderwijs - er lopen gelukkig al een aantal projecten - zal derhalve een wezenlijk aandachtsveld van het Provinciale beleid dienen te blijven/worden. Het ontbreken van dit thema in het betoog van de heren Van den Akker en Teunissen in De Limburger laat zich in deze context als een gemis (en hopelijk niet als contraproductief) duiden.

Tenslotte, in het "Betoog" wordt er naar onze mening ook te gemakkelijk aan voorbij gegaan dat het aanleren van een tweede taal, of dat nu Engels, Duits, Frans of zelfs Nederlands is, niet vanzelf gaat. De auteurs lijken te geloven dat je taalvaardigheid in het Engels kunt verwerven door te luisteren naar Nederlandse docenten die vaak worstelen met het begrijpelijk over het voetlicht brengen van hun niet zelden complexe lesstof.

Studenten die vragen stellen in hun Engels krijgen weliswaar inhoudelijk antwoord, maar ontvangen geen feedback over de kwaliteit van hun mondeling taalgebruik. Dat is namelijk niet het vak, noch de opdracht van de betrokken docent. Evenmin steken studenten qua taalvaardigheid voldoende op van het inleveren van Engelstalige werkstukken: hun grammatica en spelling worden niet beoordeeld en hun woordenschat doorgaans niet verrijkt door suggesties van de docent.

Kortom, het aanleren van een vreemde taal - of dat nu Engels, Frans of Duits is - is een vak apart, uit te oefenen door gekwalificeerde docenten. En uit gedegen onderzoek blijkt dat zij het beste resultaat bereiken bij leerlingen die al op de basisschool kennismaken met andere talen, zoals dat gemeengoed is in het in het Luxemburgse en Zwitserse onderwijs. Het hoger onderwijs is in ieder geval niet de beste plaats om te beginnen met het leren van een vreemde taal en moet als een "noodoplossing" worden gezien.

Wanneer we voorgaande analyse serieus nemen, dan kan de conclusie geen andere zijn dan dat zeker Limburg zijn kansen moet grijpen door al op de basis/primaire school het onderwijs in meerdere talen, en zeker ook waar het de Franse en Duitse taal betreft, serieus te nemen. Deze conclusie ligt ook geheel in lijn met onze eerdere "hartenkreet", zoals vertolkt in onze tot uw College gerichte brief van 8 maart jl., waarin we aangaven dat buurtalenonderwijs in de meest internationale provincie van Nederland van primair belang is, zowel vanuit economische optiek als vanuit het oogpunt van een succesvolle (verdere) euregionale samenwerking.

Reeds bij voorbaat danken we u voor de aandacht die u aan de inhoud van dit schrijven zult besteden.

Met vriendelijke groet,
mit freundliche Grüßen,
meilleures salutations,
mat häerzleche Gréiss,
best regards,

namens de Stichting Geen Grens,

Fernand Jadoul, voorzitter.

Secretariaat: Sphinxlunet 115, 6221 JK Maastricht. Website: www.geengrens.eu

N.B. Omdat het thema buurtalen ook een van de wensen, ideeën en aanbevelingen is die we kenbaar (blijven) maken in het kader van de aanstaande provinciale verkiezingen, is dit schrijven ter kennisneming in afschrift ook aangeboden aan het Limburgs Parlement.

